

Lillesand kommune

LILLESAND KOMMUNE

Retningslinjer for salg, aktiviteter og utearrangementer i Lillesand sentrum

Ny revisjon BS - 044/23 03.05.2023

Innhold

1. Innledning.....	4
2. Leie av grunn	4
2.1 Privat grunneier.....	4
2.2 Kommunen som grunneier	4
2.3 Definisjon av kommunalt areal.....	4
3. Søknad, bekreftelse og plikter om leie/bruk av kommunalt areal.....	4
3.1 Søknad og frister	4
3.2 Bekreftelse og signering av leieavtale	5
3.3 Leietakers plikter	5
4. Oppsigelse av leieavtale/fravikelse av areal	6
4.1 Oppsigelse av leieavtale	6
4.2 Fravikelse av areal.....	6
5. Leiepriser og fritak for leie	6
6. Beskrivelse og bruk av kommunale uteområder	7
6.1 Salgs plass, torghandel, markedshandel og stands. Definisjon, beskrivelse og ansvar.....	7
6.2 Formål for bruk av kommunale uterom i sentrum.....	9
6.3 Åpningstider.....	11
6.4 Størrelse og strømkapasitet på uteplassene.....	11
7. Mer om utearrangementer	12
7.1 Generelt	12
7.2 Frekvens og varighet på utearrangementer pr sesong og uterom	13
8. Nødvendige tillatelser og tiltak.....	14
8.1 Politiet	14
8.2 Brannsikkerhet.....	15
8.3 Trafikkregulerende tiltak.....	15
8.4 Matsservering	15
8.5 Støy	16
8.6 Avbrenning av pyroteknisk vare (fyrverkeri)	17
8.7 Skjenking av alkohol.....	17
8.8 Kriseplan.....	17
9. Vedlegg.....	19
9.1 Vedlegg A: Oversikt over kommunalområder som kan leies til salgs plasser, markedshandel, torghandel eller lånes til stands.	19
9.2 Vedlegg B: Oversikt over kommunalområder som kan leies til utearrangementer.....	20

9.3 Vedlegg C: Detaljert kart over kommunalområdet som er mulig å leie på Tollbodalmeningen (rødt, skravert område)	21
--	----

1. Innledning

Retningslinjene er ment som en praktisk veileder for aktører som har planer om salg, aktiviteter og utarrangementer i Lillesand sentrum.

Retningslinjene er et resultat av et samarbeid på tvers av de ulike områdene i Lillesand kommune.

Administrasjonen gis fullmakt til å fortolke og foreta mindre endringer av disse retningslinjene. Dokumentet revideres ved behov, blant annet ved endringer i lov og forskrift, ved politiske vedtak etc.

Det er mulig å søke om dispensasjon fra disse retningslinjene. Dispensasjonen skal behandles politisk.

2. Leie av grunn

2.1 Privat grunneier

Leie av privat grunn må godkjennes av eier. Plikter som er lagt på eier av hus/grunn, hviler også på den som fester, bruker, leier eller bestyrer hus eller grunn, jf. forskrift om politivedtektene, Lillesand kommune § 1-2.

Eiere og leiere av privat grunn må forholde seg til de samme hensyn og forpliktelser knyttet til salg, aktiviteter og arrangementer som ved leie/bruk av kommunal grunn, se bl.a. pkt. 8 Nødvendig tillatelser og tiltak.

2.2 Kommunen som grunneier

Lillesand kommune, heretter kalt kommunen, som grunneier og arealforvalter, kan låne ut eller leie ut uteområder til arrangementer, stands, uteservering, salgsplasser, torghandel, markedshandel eller annen virksomhet. Se kap. 6 for beskrivelse og bruk av kommunale uteområder.

Det kreves egen søknad om leie og/eller bruk av kommunale arealer og bruken skal avtales.
--

2.3 Definisjon av kommunalt areal

Med kommunalt areal menes vei, gate (herunder fortau), sti, park, torg (eller lignende), plass, bru, brygge, kai, strand, friområde eller anlegg (parkering) som eies av Lillesand kommune.

3. Søknad, bekreftelse og plikter om leie/bruk av kommunalt areal

3.1 Søknad og frister

Standard søknadsskjema fylles ut og sendes Lillesand kommune ved postmottak. Søknad skal gjelde for inneværende kalenderår. Søknadsmal finnes på kommunens hjemmeside. Nødvendige tillatelser må ettersendes, se kap. 8.

Ved bruk av standard søknadsskjema får kommunen informasjon om hva som ønskes leid, hvor lenge, hvilken type aktivitet, arealbehov, samt behov for strøm, trafikkregulerende tiltak, parkeringsbehov etc.

Kommunen har ikke ansvar for strømtilførsel, vann og kloakk. Det forutsettes at dette gjøres i henhold til offentlige regler og retningslinjer. Det er offentlige toaletter i servicebygget ved taxiholdeplassen.

Søknadsfrist for **salgsplasser** er 1. februar hvert år. Ved flere søknader enn salgsplasser, vektlegges mangfold. Ved ledige plasser etter søknadsfristens utløp, er det mulig å søke også etter fristens utløp.

LillesandsDa'ene unntas normal søknadsprosedyre og skal sende en arrangementsoversikt til kommunen innen 15. mars, og prioriteres.

3.2 Bekreftelse og signering av leieavtale

Etter at søknaden er behandlet og innvilget, blir det sendt ut brev om bekreftelse på reservasjon av areal med opplysning om pris for leieforholdet. Regnskapsavdelingen (Struktur1) sender faktura på leien.

Brev om bekreftelse skal signeres av leietaker og leveres/sendes tilbake til kommunen innen 14 dager. Dette blir den gjeldende leieavtalen. Er ikke bekreftelse mottatt innen fristen, kan arealet leies ut til andre.

Leieavtalen er bindende. Dette betyr at leietaker ikke får tilbakebetalt innbetalt leiebeløp dersom plassen ikke benyttes. Unntak fra dette er ved særskilte forhold som f.eks. alvorlig sykdom, eller som nevnt i kap 4.2, ved nødvendig fravikelse av areal etter beskjed fra kommunen.

Framleie er ikke tillatt.

3.3 Leietakers plikter

Leietaker/den som vederlagsfritt bruker kommunalt uteareal er forpliktet til å:

- Holde seg orientert om og rette seg etter kommunens retningslinjer og vedtekter, og lov og forskrift som har betydning for aktiviteten, herunder estetisk veileder, se innbyggerportalen på <https://www.lillesand.kommune.no/arrangement-eller-salg-laan-leie-av-kommunalt-uteareal.513751.no.html>
- Holde seg til reglen om at størrelse på reklame ikke overstiger 0,7 m² på bil, salgsvogn eller salgsutrustning på salgsplassen.
- Innhente nødvendige tillatelser fra kommunen og andre offentlige myndigheter hvor dette er påkrevd, se pkt. 8 Nødvendig tillatelser og tiltak. Utenlandske søkere må ha gyldig arbeidstillatelse.
- Sikre at installasjoner og avgrensning av areal knyttet til salg, aktiviteter og arrangement i byens torg og uterom er utformet i henhold til gjeldende regelverk (bl.a. universell utforming), og ikke er til hinder for utrykningskjøretøy.
- Sikre at det foreligger godkjent varslingsplan ihht forskrifter og retningslinjer, ved bruk av trafikkarealer.
- Sørge for å holde området rent og ryddig under og etter bruk, se politivedtektene kap 5. Hindre forsøpling og tilgrising.

- Hvis skader oppstår plikter leietakerne å rette opp skadene for egen regning.
- Vedlegge firmaattest fra Brønnøysundregisteret og skatteattest for siste år ved søknad om kommersielt salg.

4. Oppsigelse av leieavtale/fravikelse av areal

4.1 Oppsigelse av leieavtale

Leieavtalen er bindende og kan i utgangspunktet ikke sies opp av leietaker. Ved særskilte omstendigheter, som alvorlig sykdom o.l. kan dette lempes på.

I perioden fra og med 1. mai til og med 31. august skal salgsplassene være i bruk minst 2/3 av tiden, ellers kan plassen inndras.

Kommunen kan si opp leieavtale, og trekke arealtillatelsen tilbake ved brudd på retningslinjene og andre uønskede forhold som ikke er spesifikt nevnt i disse retningslinjene.

4.2 Fravikelse av areal

Ved behov for å fravike kommunalt areal skal de berørte (leietaker/den som vederlagsfritt bruker kommunalt uteareal) ha melding i god tid på forhånd og senest 7 dager før.

Hvis mulig skal kommunen tilby alternative arealer. Alternative salgsplasser trenger ikke å være like store som de faste.

LK erstatter ikke inntektstap som følge av at et areal må fravikes. Hvis et areal må fravikes og LK ikke kan skaffe nytt, skal det gis fritak for leie for den tiden arealet må fravikes etter den satsen leietaker betaler.

5. Leiepriser og fritak for leie

Gjeldende leiepriser ligger tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

Fritatt for leie er:

- Aktiviteter av veldedig/humanitær/frivillig art
- Kulturarrangementer som ikke er næringsbasert

Spesielle arrangementer som er fritatt for leie:

- LillesandsDa'ene disponerer offentlige uterom vederlagsfritt. Dette gjelder ikke selgere som har leid fast salgsplass på minimum en måned.
- 17-mai komiteen disponerer Emil Knudsens plass, Rådhusparken og deler av Havnetomta vederlagsfritt.

Frivillige organisasjoner som selger eller samler inn penger og ønsker å gjøre dette på kommunal grunn, må benytte seg av stands plassene som base for virksomheten. Det må sendes inn egen søknad om dette (ikke frister). Plassene kan ikke reserveres til dette formål over lengre perioder.

6. Beskrivelse og bruk av kommunale uteområder

Se vedleggene A, B og C hvor alle de kommunale uteområdene som er til leie/utlån er avtegnet.

6.1 Salgs plass, torghandel, markedshandel og stands. Definisjon, beskrivelse og ansvar.

Aktivitet	Definisjon og beskrivelse	Ansvar
Salgsareal i gågatene i gågate-sesongen	I gågatesesongen har hver butikk i gågatene et salgsareal på 2 m bredde X butikkens lengde til disposisjon. Gjelder ikke der salgsareal kommer i konflikt med utrykningstraseer, eller er til hinder for normal ferdsel. Utenom åpningstid skal utstyr og varer fjernes fra det offentlige området.	Butikkeiere i gågatene
Salgs plass	<p>Det arealet som er avsatt til den enkelte leietaker er beskrevet i kart eller i vilkår.</p> <p>Det er ikke tillatt å leie kommunale uteområder til salg av ferdigmat til direkte konsum. Unntak fra dette er på 17. mai, under Lillesandsda'ene og på julemarked på Emil Knudsens plass, eller etter spesialtillatelse.</p>	<p>Salgs plass leies ut av kommunen etter gjeldende retningslinjer.</p> <p>For salgs plassene på Ketil Moes plass er det er tillatt med enkle konstruksjoner, som f.eks. telt, stående døgnet rundt i leieperioden. For salgs plasser andre steder, er dette ikke tillatt.</p>
Torghandel	Torghandel er salg av tradisjonelle torgvarer fra landbruk, som frukt og grønnsaker, egg, safter, honning, blomster og andre gartnervarer.	<p>Torghandleren er selv ansvarlig for at produktene som selges har nødvendig godkjenning.</p> <p>Torghandler plikter å sette seg inn i, holde seg orientert om og rette seg etter de lover, regler og forskrifter som regulerer virksomheten.</p> <p>Se pkt. 8 Nødvendige tillatelser og tiltak.</p> <p>Kommunen kan i enkelte tilfeller gi tillatelse til oppstilling av bil eller mobil salgsvogn. Bil, mobil salgsvogn og salgsutrustning skal kjøres bort utenom</p>

		<p>salgstiden.</p> <p>For torghandel på hjørnet Vestregate – Storgata er det tillatt med enkle konstruksjoner, som f.eks. telt, stående døgnet rundt i leieperioden.</p>
Markedshandel	<p>Markedshandel er en ansamling av flere boder med en felles ansvarlig. Typiske varer er salg av husflid, brukskunst, smykker, klær, solbriller, brukthandel o.l.</p> <p>Markedsplassene utenfor Tollboden driftes av Lillesand museum.</p>	<p>Ansvarlig for markedet skal sørge for at alle godkjenninger og tillatelser er i orden.</p> <p>Kommunen kan i enkelte tilfeller gi tillatelse til oppstilling av bil eller mobil salgsvogn. Bil, mobil salgsvogn og salgsutrustning skal kjøres bort utenom salgstiden.</p>
Stand	<p>Areal avsatt til bod, bord og/eller personer som formidler et budskap eller promoterer et produkt. Det vil også si oppstilling av plakater og stands for ideelle, humanitære, religiøse og politiske formål og organisasjoner.</p>	<p>Standplasser leies ut av kommunen etter gjeldende retningslinjer.</p> <p>En standplass kan leies ut for inntil 7 dager om gangen.</p>
Nattsalgs- plass	<p>Åpent om natten mellom nærmere definerte klokkeslett i henhold til kontrakt.</p>	<p>Nattsalg reguleres nærmere fastsatt i kontrakt med kommunen.</p>
Juletesalg	<p>Areal på Havnetomta (gnr 47/bnr 33) avsatt i november og desember, og kun til salg av juletre og julegrønt.</p>	<p>Kommunen kan også tildele andre arealer til samme formål etter søknad.</p>
Salg fra fartøy mot kai	<p>Salg fra fartøy som ligger fortøyd til kai/brygge.</p>	<p>Kommunal havnemyndighet kan gi tillatelse etter søknad.</p> <p>Kommunen kan gi tillatelse etter søknad for areal de disponerer på land.</p>
Uteservering	<p>Serveringsareal som er et avskjermet og klart avgrenset område mot omliggende uteareal, kan etableres i tilknytning til en utvidelse av allerede eksisterende serverings- og skjenkested eller som egen driftsenhet.</p>	<p>Før søknad om serverings- og skjenkebevilling fremmes, må søkerne dokumentere leiekontrakt for privat eller kommunalt uteareal.</p> <p>Skjenking av alkohol må ikke skje uten skjenkebevilling, se</p>

	Arealet skal være ordnet slik at gjester ikke trenger å krysse gateløp for å gå på toalett, og at personalet ikke trenger krysse gateløp for å komme til kjøkken/oppvask/ tappetårn.	pkt 8.7. For servering av mat, se pkt 8.4.
Innsamlinger/ loddsalg	Organisasjoner/ enkeltpersoner som selger lodd, samler inn penger/materiell for et humanitært eller veldedig formål, eller som støtte til en organisasjon/ sammenslutning av organisasjoner, som gjør en samfunnsnyttig tjeneste.	Organisasjonen/ enkeltpersonen/- er skal på forhånd gi melding til politiet. Se pkt. 8 Nødvendige tillatelser og tiltak. Ved innsamlinger og lignende, som er landsomfattende, kan det gis tillatelse til å bevege seg utover fast standplass.

6.2 Formål for bruk av kommunale uterom i sentrum

Uterom	Formål: Salg, stand, torghandel etc.	Formål: Utearrangement
Havnetomta	LillesandsDa'ene kan bruke Havnetomta til 5 utearrangementer på kvelden. Utenom dette kan det søkes om 2 arrangementer til, etter gjeldende rutiner. Deler av Havnetomta benyttes til borgertoget på 17. mai, og disponeres av 17. mai-komiteen.	Kan benyttes til utearrangement.
Området ved paviljongen		Kan benyttes til utearrangement.

<p>Emil Knudsens plass</p>	<p>I området rundt Emil Knudsens plass er det avsatt tre plasser til standsvirksomhet.</p> <p>I valgår dispenseres det fra kravet om 3 plasser i august og første helg i september. De politiske partiene blir innbyrdes enig om fordeling av areal i den utstrekning Emil Knudsens plass benyttes.</p> <p>Disponeres av 17.mai- komiteen på 17. mai.</p>	<p>Kan benyttes til utearrangementer.</p> <p>Det er begrensninger gitt i tinglyst heftelse og realservitutt på eiendommen den 28.05.1943:</p> <p><i>"Betingelsen er at tomten ikke blir bebygget, men beplantet eller lagt ut til åpen plass, i så fall må ikke foretas noe som ved støy eller på annen måte kan genere naboeiendommene».</i></p>
<p>Ketil Moes plass</p>	<p>På Ketil Moes plass, i området inntil bygget i Vestregate 10, er det avsatt 5 salgsplasser.</p>	
<p>Rådhusparken</p>	<p>Disponeres av 17.mai- komiteen på 17. mai.</p>	<p>Kan benyttes til utearrangement</p>
<p>Rådhusgården</p>		<p>Kan benyttes til utearrangement</p>
<p>Uteområde ved Fiskebrygga</p>		<p>Kan benyttes til utearrangement</p>
<p>Tollbod-allmenningen</p>	<p>På Tollbodallmenningen er det to kommunale områder som kan leies ut:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. En stor plass for torghandel eller markedshandel, eller samme plass delt opp til max 3 salgsplasser, inntil vegg mot «Harald Fjeldal» i Strandgata 16. Se kart i vedlegg C. 2. Markedshandel utenfor Tollboden nærmest Strandgata. OBS: Dette er det Lillesand museum som drifter. 	<p>Kan benyttes til utearrangement</p>
<p>S.N. Hansens park</p>		<p>Kan benyttes til utearrangement – det tillates ikke kveldsarrangement.</p>
<p>Kryss Storgata - Vestregate</p>	<p>1 torgplass til tradisjonell torghandel.</p>	

Andre kommunale uterom, herunder trafikkarealer	Kommunen definerer arealene	Kommunen definerer arealene
--	-----------------------------	-----------------------------

6.3 Åpningstider

Åpningstidene inkluderer tiden det tar å rigge opp og ned salgsboder. Opprigg må ikke starte før kl. 08.00 på hverdager, eller før kl. 12.00 på søndager.

Plassen skal være ryddet senest kl. 20.00 både hverdager og søndager. Dette gjelder ikke nattsalgs plasser.

Det er ikke tillatt å holde åpent 1. nyttårsdag, palmesøndag, skjærtorsdag, langfredag, 1. og 2. påskedag, 1. mai, Kr. Himmelfartsdag. 1. og 2. pinsedag, og 1. og 2. juledag.

17. mai reguleres særskilt for hvert år, og salgsplasser tildeles fortløpende etter søknad for den enkelte gang.

6.4 Størrelse og strømkapasitet på uteplassene

Leietaker må selv sørge for å få hjelp av elektriker til å koble seg på strømboks dersom det trengs mer strøm enn det kommunen kan tilby.

Mer om utearrangementer, se kapittel 7.

Uterom	Størrelse	Strømkapasitet (type stikk/mengde strøm)
Emil Knudsens plass	3 stands plasser Varierende størrelser.	6 stikk à 16 A ved «scenen»
Ketil Moes plass	5 salgsplasser à 4 x 3 m ² . Ligger inntil hverandre langs veggen til Vestregate 10. Er merket av på bakken.	2 stikk à 16 A inni hekk
Kryss Storgata - Vestregate	1 torgplass 5 x 4 m ²	Ingen
Tollbodallmenningen	1 stor til torgplass ca 10 x 5 m ² , eller 3 salgs-/markeds plasser á 4 x 3 m ² Markedshandel utenfor Tollboden. For å leie her, kontakt Lillesand museum.	4 utestikk ved dør på Strandgata 16, nærmest sjøen. Må avtales med Fjeldal drift AS.

7. Mer om utearrangementer

Med utearrangement menes aktivitet av overveiende underholdningsmessig, kunstnerisk, selskapelig eller kommersiell art, over et på forhånd avtalt og begrenset tidsrom og areal, som det må søkes om (hvis leie av kommunal grunn), og som trenger ferdselsregulering og/eller vakthold, se mer i pkt. 8 Nødvendige tillatelser og tiltak.

Å ha ansvar for store og små utearrangementer kan være en krevende og hektisk oppgave. Ved arrangementer av ulik art er det arrangementsledelsen/ansvarlig arrangør som må sikre at lover, regler, søknadsfrister og lignende blir overholdt. Det er bl.a. viktig at arrangør setter seg inn i "Veileder for sikkerhet ved store arrangementer" (Direktorat for samfunnssikkerhet og beredskap), se <https://www.dsb.no/veiledere-handboker-og-informasjonsmateriell/veileder-for-sikkerhet-ved-store-arrangementer/>

Der står det bl.a. at *"Sikkerhetsfokus og arbeidet med å få kontroll på risikoene starter lenge før selve arrangementet, og pågår til man er ferdig med etterarbeidet"*.

7.1 Generelt

Merk at kommunen ikke har mulighet til, eller ansvar for, å informere om arrangementer som evt. kan oppfattes som konkurrerende til det som det søkes om.

Reguleringer for antall arrangementer gjelder for sesongen 1. mai til 31. august.

Antall arrangementer gjelder kun arrangementer som holder på etter kl 18. Arrangementer som slutter kl. 18.00, eller tidligere, settes det ikke antall begrensninger på.

Andre arrangementsområder enn dem som er definert i reglementet, kan vurderes ved søknad.

Det er mulig å leie kommunal grunn til enkeltarrangementer uten å arrangere konserter.

Arrangementer kan vare til kl 02, men utendørs musikk må avsluttes senest kl 23, foruten der det er gitt tillatelse til kl 24, se punkt 7.2. Dersom det ønskes å ha utendørs musikk etter kl 23 utover de nevnte i punkt 7.2, kan man søke om dispensasjon fra retningslinjene. Se under punkt 8.5 Støy.

Lokale helårsvirksomheter skal prioriteres ved tildeling av ledig uteområde, dersom flere ønsker samme datoer eller søknadsmengden overstiger tak på antall arrangementer. I tillegg skal kommunens kulturplan være førende for prioriteringer.

7.2 Frekvens og varighet på utearrangementer pr sesong og uterom

Kommunale uterom	Utearrangement	Antall utearrangement pr. år	Varighet
Havnetomta	Kan benyttes til utearrangement. LillesandsDa'ene kan bruke Havnetomta til 5 utearrangementer på kvelden. Utenom dette kan det søkes om 2 arrangementer til, etter gjeldende retningslinjer.	7 kveldsarrangementer.	Alle de 7 konsertene som kan arrangeres på Havnetomta avsluttes senest kl 24.
Området ved paviljongen	Kan benyttes til utearrangement	2	Konsserter/utemusikk avsluttes senest kl 23.00.
Emil Knudsens plass	Kan benyttes til utearrangement	Ikke kveldsarrangement. Det er begrensninger gitt i tinglyst heftelse og realservitutt på eiendommen den 28.05.1943: <i>«Betingelsen er at tomten ikke blir bebygget, men beplantet eller lagt ut til åpen plass, i så fall må ikke foretas noe som ved støy eller på annen måte kan genere naboeiendommene.»</i>	Avsluttes kl 19.00.
Rådhusgården	Kan benyttes til utearrangement	3	Avsluttes kl. 23.00.
Rådhusparken	Kan benyttes til utearrangement	3	Avsluttes kl. 21.00.
Uteområde ved Fiskebrygga	Kan benyttes til utearrangement	4	Avsluttes kl. 24.00.
Tollbodallmenningen	Kan benyttes til utearrangement	4	Avsluttes kl. 24.00.

S.N. Hansens park	Kan benyttes til utearrangement	3 – ikke kveldsarrangementer	Avsluttes kl. 19.00.
Andre kommunale uterom, herunder trafikkarealer	Kommunen definerer arealene.		Vurderes etter søknad. Avsluttes kl. 23.00.

8. Nødvendige tillatelser og tiltak

8.1 Politiet

Politiet gir arrangementstillatelse. Den som vil holde et arrangement som er allment tilgjengelig må søke eller sende melding i god tid til politiet. Plikten gjelder bruk av både privat og offentlig grunn.

Politiet tlf.: 02800

Det vises til Forskrift om politivedtekt, Lillesand kommune, Aust-Agder, <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2019-03-19-420>.

Søknadsskjema og mer informasjon fra politiet finner du her: <https://www.politiet.no/tjenester/arrangementer/#Slik-soker-og-melder-du-til-Agder-politidistrikt>

§ 7-1. Søknadsplikt for arrangement på offentlig sted

Den som på offentlig sted vil holde arrangement som overveiende er av underholdningsmessig, kunstnerisk, selskapelig eller kommersiell art, og som har et omfang som vil medføre behov for betydelige ferdselsreguleringer eller vakthold, må søke om dette innen en frist som politiet setter.

Politi-loven § 11 gjelder tilsvarende.

§ 7-2. Meldeplikt for allment tilgjengelige arrangementer

Den som vil holde et arrangement som er allment tilgjengelig, må i god tid forut for arrangementer sende melding til politiet, når dets art eller størrelse gjør det sannsynlig at politioppsyn blir nødvendig av hensyn til ro og orden eller avvikling av trafikken. Dette gjelder også når arrangementet ikke skjer på offentlig sted.

Meldeplikten gjelder også sammenkomst eller tilstelning av overveiende selskapelig eller underholdende art for medlemmer av en forening e.l. sammenslutning.

Politi-loven § 11 gjelder tilsvarende.

8.2 Brannsikkerhet

Den ansvarlige for store arrangementer, utstillinger, forestillinger, møter og andre tilstelninger skal i god tid før arrangementet sende melding til lokal tilsynsmyndighet, dersom arrangementet skal avholdes i et byggverk eller på et område som normalt ikke benyttes til denne type arrangementer, se brannloven §7.

Kristiansandsregionen brann og redning IKS tlf.: 47 81 40 00 (08.00-15.30)

Melding til brannvesenet må inneholde en systematisk plan for internkontrollsystem som skal ivareta helse, miljø og sikkerhet ved arrangementet.

En forutsetning i forhold til festivaler/arrangementer er at det utarbeides en brannstrategi som inneholder en brannteknisk beskrivelse over hvordan sikkerheten ved arrangementet er tenkt ivarettatt. Denne skal i god tid før arrangementet sendes brannvesenet og finnes tilfredsstillende.

Som et minimum må disse parametere utdypes i brannstrategien:

Egnet slokkeutstyr, brannvannsuttak, rømning, vakter, ansvarsfordeling (i forhold til varsling, slokking og evakuering), adkomst for brannvesen, søppelhåndtering, spesielle risikoområder (frityr, store folkemengder, mv.), osv.

8.3 Trafikkregulerende tiltak

I søknad, som må sendes både grunneier og politiet, må det fremkomme følgende opplysninger:

1. Sted /vei (adresse)
2. Grunneiers tillatelse (privat grunneier og/eller offentlig myndighet)
3. Tidspunkt/varighet
4. Hvilke tiltak som er ønskelig

8.4 Matservering

Krav og bestemmelser når du skal drive servering av mat

På hjemmesiden til Mattilsynet finner du informasjon om hvilke krav som gjelder i enhver situasjon der det tilberedes, serveres og/eller selges mat. Regelverket er omfattende, med spesifikke veiledere som for eksempel gjelder kortvarig salg av mat, og trygg mat på messer og festivaler.

Se <https://www.mattilsynet.no/skiemaer/registrering-av-naeringsmiddelvirksomhet>.

Serveringsbevilling

Du trenger ikke serveringsbevilling når virksomheten er av sporadisk karakter, for eksempel på basaren til idrettslaget.

Dersom matserveringen er forretningsmessig organisert, må man registrere seg hos Mattilsynet og søke kommunen om serveringsbevilling.

Se kommunens hjemmeside:

<https://www.lillesand.kommune.no/serveringsbevilling.518283.no.html>

8.5 Støy

Kommunen må veie hensynet til kulturutfoldelse og næringspolitikk opp mot hensynet til naboer og andre støyutsatte.

Det skal ikke være tillatt med lyd fra utendørs høyttalere etter kl 23.00. Dette skal gjelde for hele sentrum.

Kommunen regulerer hvor mange arrangementer og konserter som kan gjennomføres på ulike lokaliteter der naboer kan utsettes for støy (belastningsspredning). Det er i henhold til forskrift om miljørettet helsevern §7 ansvarlige for arrangementet som skal utføre de beskyttelsestiltak, og ta de forholdsregler som er nødvendige for å forebygge, hindre eller motvirke at fare for helseskade eller helsemessig ulempe oppstår.

Dette betyr at ansvarlig arrangør må vurdere å foreta en forhåndsvurdering av lydforholdene, evt. gjennom målinger av lydnivået.

Fra 2011 foreligger Helsedirektoratets IS-0327 «*Musikkanlegg og helse, veileder til arrangører og kommuner*». Virkeområdet er møter, konserter og festivaler, og gjelder lydforhold som kan medføre helseplager og helseskader. Veilederen gir spesifikke råd og anbefalinger m.h.t. hvilke lydnivåer og lydvarigheter som kan tillates (avsnitt 5). Eksempelvis ved 1 - 6 arrangementer pr. år med varighet på mer enn 2 timer pr. døgn skal lydnivået på dagtid være mindre enn 75 dB og på kveldstid mindre enn 70 dB.

Grenseverdiene gjelder for hele arrangementet. Dvs. for all «livemusikk» og avspilt musikk og tale, og for perioder med lydtester. I antall arrangementsdager og varighet pr. døgn skal all bruk av forsterket lyd regnes med.

Hvis det i samme område er flere arrangementssteder som utsetter de samme boligene for høy lydbelastning, gjelder grenseverdiene for den samlede virksomheten.

Arrangører skal i forbindelse med planlegging av konserter og aktiviteter som omfattes av IS-0327, ta hensyn til de verdier for lydnivå som veilederen henviser til.

Arrangører skal i god tid, og senest 14 dager før avvikling av arrangement, sørge for at innbyggere og naboer får orientering/varsel om forestående arrangement. Dette skal bl.a. formidles via annonsering i lokalpressen.

Politiet:

Den som på eller ut mot offentlig sted vil fremføre sang eller musikk, stille til oppvisning eller framvisning eller gjøre bruk av høyttaler, må også sende melding til politiet.

Dispensasjon:

Dersom det ønskes å fravike retningslinjene om utendørs musikk og høytalerbruk etter kl 23, kan man søke om dette til kommunen. Kommuneoverlegen skal uttale seg i saken, og dennes råd skal tillegges stor vekt. Hovedregelen her er at dispensasjon kan innvilges fram til kl 24, og ikke lengre.

8.6 Avbrenning av pyroteknisk vare (fyrverkeri)

Oppsetting og avfyring av fyrverkeri i klasse II,III og IV er ikke tillatt i tettbebyggelse, eller i nærheten av tørr skog eller andre brannfarlige omgivelser uten tillatelse fra brannvesenet.

Det er videre forbud mot avbrenning av fyrverkeri på, ut over, eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted uten tillatelse av politiet. Slik tillatelse er ikke påkrevd for godkjent fyrverkeri som skal benyttes i tidsrommet 31. desember kl 18.00 til 1. januar kl 02.00, jf. Politivedtekt § 2-4 nr. 2. OBS: Dette kan endres i forbindelse med politisk sak som skal opp i Formannskapet: «Avklaring om det skal forberedes og fremmes sak om lokal forskrift om forbudssoner for bruk av fyrverkeri i Lillesand», arkivsak 23/844-2.

Søknadsskjema sendes Agder politidistrikt postmottak i god tid før planlagt arrangement, da det må påregnes noe saksbehandlingstid. Se link under pkt 8.1. Tillatelse fra politi må avklares først, og denne legges ved søknaden til KBR. Søknadsskjema til KBR finner du her: <https://www.kbr.no/tjenester/soknader-og-meldinger/fyrverkeri>

8.7 Skjenking av alkohol

Før søknad om serverings- og skjenkebevilling fremmes, må søkerne dokumentere leiekontrakt for uteareal.

Skjenking av alkohol må ikke skje uten skjenkebevilling. Søknader om skjenking under kulturarrangementer håndteres etter vanlig prosedyre for behandling av skjenkesaker. Informasjon og søknadsskjemaer finnes på Lillesand kommune sin hjemmeside, se link: <https://www.lillesand.kommune.no/salgs-og-skjenkebevilling.518284.no.html>

Utvidet skjenkeareal søkes i eget brev. Skjenkearealene skal være avmerket på tegning og ev utendørs areal skal være tydelig og fysisk avgrenset.

8.8 Kriseplan

Ethvert større arrangement skal ha tenkt igjennom og klarlagt mulige uønskede hendelser med tilhørende sannsynlighet og konsekvens. Store arrangementer er komplekse virksomheter som krever grundig planlegging på mange plan.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har gitt ut "[Veileder for sikkerhet ved store arrangementer](#)". Her behandles sikkerhet gjennom flere kapitler. Under er noen utdrag:

I kapittel 2: **Risiko og sikkerhetsplanlegging** gis en innføring i hvordan man som arrangør kan bygge seg opp en forståelse av hvilke risikoer arrangementet står overfor. Gjennom en grundig risikovurderingsprosess tilrettelegger man for konstruktiv og målrettet sikkerhetsplanlegging – gjerne i form av en sikkerhetsplan. I tillegg gir kapitlet en innføring i hvordan man realiserer planer og i praksis sørger for et trygt og sikkert arrangement.

Kapittel 4: **Ansvar for sikkerheten** beskriver hvordan en arrangementsorganisasjon på en god måte kan ivareta arrangementets sikkerhetsfunksjon, både ved hjelp av intern og ekstern organisering og ressurser. En velstrukturert organisasjon tydeliggjør ansvarsområdene og forenkler beslutningsprosessene, som i neste omgang effektiviserer gjennomføringen av arrangementet.

Kapittel 19: **Sikkerhetsarbeidet under pågående arrangementer** fokuserer på overgangen fra planlegging til gjennomføring. Hvilke sikkerhetsmessige utfordringer kan en møte i de ulike fasene av arrangementet, og hvilke sikkerhetsoppgaver er typiske i de forskjellige fasene?

Kapittel 20: **Beredskap for alvorlige hendelser** handler om hvordan et arrangement bør planlegges for å kunne håndtere alvorlige hendelser som kan inntreffe.

Beredskap innebærer å være forberedt på at en alvorlig hendelse kan inntreffe, å vite hva som skal gjøres og vite hvem som skal gjøre hva, samt være forberedt på å kunne handle raskt og treffe gode beslutninger umiddelbart etter hendelse.

9. Vedlegg

9.1 Vedlegg A: Oversikt over kommunalområder som kan leies til salgsplasser, markedshandel, torghandel eller lånes til stands.

9.2 Vedlegg B: Oversikt over kommunalområder som kan leies til utearrangementer

9.3 Vedlegg C: Detaljert kart over kommunalområdet som er mulig å leie på Tollbodalmenningen (rødt, skravert område).

Området er avsatt til torghandel, markedshandel eller salgsplasser.
Se kap. 6 for mer informasjon om plassen, størrelse og formål.

